

**РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

Спеціалізована вчена рада Українського державного університету залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України, м. Харків прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Стратегічне управління інноваційною активністю підприємств залізничного транспорту» за спеціальністю 051 «Економіка»
«21» червня 2024 року.

Кузнецов Євген Миколайович 1973 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2016 році Український державний університет залізничного транспорту за спеціальністю «Економіка підприємства» та одержав диплом спеціаліста, а у 2017 році завершив навчання в магістратурі даного університету за спеціальністю «Транспортні технології».

15 вересня 2020 року зарахований до аспірантури Українського державного університету залізничного транспорту. За період навчання підготував дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» і виконав освітньо-наукову програму «Економіка підприємства».

Дисертацію виконано в Українському державному університеті залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України, м. Харків.

Науковий керівник Дикань Володимир Леонідович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту.

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, всі з яких є статтями у наукових фахових виданнях України.

1 Кузнецов Є. М., Кузнецов В. Є. Теоретичні основи управління інноваційною активністю підприємств залізничного транспорту.

Причорноморські економічні студії. 2020. № 60. Ч. 1. С. 119-124. DOI: 10.32843/bses.60-19.

2 Кузнецов Є. М. Стратегічні напрями підвищення інноваційної активності підприємств залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021. № 75. С. 150-158. DOI: 10.18664/btie.75.281378.

3 Кузнецов Є. М. Розвиток стратегічної міжгалузевої співпраці як основа підвищення інноваційної активності підприємств залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 81-82. С. 230-238. DOI: 10.18664/btie.81-82.287122.

4 Кузнецов Є. М. Управління розвитком інтелектуального капіталу підприємств залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 83. С. 66-77. DOI: 10.18664/btie.83.300380.

5 Кузнецов Є. М., Дикань В. Л. Методичне забезпечення формування стратегії сталого розвитку підприємств залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 84. С. 9-20. DOI: 10.18664/btie.84.301226.

6 Kuznetsov E. Transformation of the organizational structure of management of innovative activities at railway transport enterprises. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія «Економіка». 2024. Вип. 18 (36). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/653/553>. DOI: 10.33296/2707-0654-18(36)-20.

7 Кузнецов Є. М., Огар О. М., Кужавський М. С., Наумов М. В. Визначення раціонального місця розташування пасажирської станції для обслуговування високошвидкісних поїздів у крупному залізничному вузлі. *Збірник наукових праць Українського державного університету залізничного транспорту*. 2017. Вип. 173. С. 42-50. DOI: 10.18664/1994-7852.173.2017.118241.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Опонент Ареф'єва О. В., доктор економічних наук, професор, Національний авіаційний університет, завідувач кафедри економіки повітряного транспорту, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. На с. 56 дисертації наведено рис. 1.13. «Напрями реалізації інноваційних трансформацій у залізничній галузі», в якому автором розкрито такі ключові тренди розвитку залізничного сектору, як цифровізація, декарбонізація, інтеграція та формування нових маршрутів та видів транспортування. Поряд з цим, дослідження значно б виграло, якщо були б представлені актуальні тенденції запровадження високошвидкісного руху.

2. На с. 96-97 дисертації автором запропоновано виділяти такий вид масштабування як «стратегічне», що пов'язане з удосконаленням стратегічних інноваційних альтернатив і рішень. Для реалізації інструментарію окресленого напрямку було б доцільно більш детально розрити зміст «стратегічного масштабування інновацій».

3. Позитивне враження справляє проведене оцінювання рівня інноваційного потенціалу підприємств залізничного транспорту (пункт 2.1 дисертації), на основі якого зроблено логічні висновки щодо удосконалення системи стратегічного управління інноваційною активністю. Однак, відсутність характеристик показників не дозволяє в повній мірі визначити фактори, які вплинули на рівень інноваційного потенціалу.

4. Викликає науковий інтерес пропозиція автора щодо формування механізму стратегічного управління інноваційною активністю підприємств залізничного транспорту на основі ціннісного підходу (с. 165), де автором аргументовано доцільність розбудови інноваційних екосистем та розвитку спільної діяльності їх учасників. З метою підвищення рівня обґрунтованості авторських положень було б логічним навести приклади міжгалузевої інноваційної співпраці за пріоритетною участю залізничної галузі.

5. При розкритті цифрових компонентів інтелектуального капіталу автором проаналізовано стратегії цифровізації передових залізниць світу (с. 219-226). Для посилення аргументованості пропозицій щодо розвитку цифрового

капіталу було б доцільно розкрити переваги та недоліки стратегічних рішень, представлених в Дорожній карті цифрової трансформації АТ «Укрзалізниця».

Опонент **Дмитрієва О. І.**, доктор економічних наук, професор, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, завідувач кафедри економіки і підприємництва, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. На стор. 77 рис. 1.25 автором розкриваються причини дефіциту інновацій на підприємствах залізничного транспорту України. Разом з цим, варто було б вказати і на ті ризики та загрози для підприємств залізничного транспорту, що спричиняє неефективне управління інноваційною діяльністю на підприємствах галузі.

2. П. 2.1 дисертації автор присвятив оцінюванню рівня інноваційного потенціалу підприємств залізничного транспорту, результати якого лягли в основу стратегії управління їх інноваційною активністю. Для обґрунтованості складових системи оцінювання інноваційного потенціалу підприємств залізничного транспорту варто було навести і власне розуміння змісту інноваційного потенціалу.

3. Викликає науковий інтерес і запропонована дисертантом модель прийняття рішення щодо загальнокорпоративної інноваційної стратегії підприємствами залізничного транспорту на засадах масштабування (стор. 141 дисертації). Разом з цим, доцільно було б в межах цього пункту приділити увагу і аналізу діючої на підприємствах залізничного транспорту інноваційної політики.

4. Істотний вплив на рівень інноваційної активності та результативність інноваційної діяльності здійснюють інституційні процеси та інфраструктура. Робота б мала ще більшу цінність, якби її положення було доповнено аналізом інституційних умов та інституційними інструментами формування сприятливого середовища для масштабування інновацій на підприємствах залізничного транспорту.

5. На стор. 179-188 автор розкриває переваги, недоліки і ключові етапи

реалізації технологічного скаутингу, вносить пропозиції щодо створення центру інноваційного скаутингу на підприємствах залізничного транспорту. Слід було пояснити відмінність технологічного та інноваційного скаутингу.

6. Представлена на рис. 3.4 стор. 187 узагальнена модель реалізації інноваційного скаутингу в межах Центру передбачає проведення інтелектуального аналізу великих даних, а саме бібліометричного, патентного, експертного і статистичного аналізу, інноваційної розвідки. В основному тексті роботи варто було пояснити зміст і механізми реалізації цих видів інтелектуального аналізу.

Рецензент **Овчиннікова В. О.**, доктор економічних наук, професор, Український державний університет залізничного транспорту, професор кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. На стор. 97 (рис. 1.35) наведено підхід до управління інноваційною активністю підприємств залізничного транспорту на засадах масштабності інновацій. Зважаючи на концептуальне значення даного підходу бажано б було на цьому рисунку навести ключові принципи даної теорії.

2. На стор. 120 зазначено, що запропонована «методика дозволить визначити слабкі сторони в забезпеченні інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту та відповідно сконцентрувати управлінські зусилля в даному напрямі». Слід було б конкретизувати на подоланні яких слабких місць варто зосередити увагу і які управлінські заходи необхідно застосувати для їх нівелювання.

3. Неабияке зацікавлення викликає представлена на стор. 141 (рис. 2.7) модель прийняття рішення щодо загальнокорпоративної інноваційної стратегії підприємствами залізничного транспорту на засадах масштабування. Однак, потребує уточнення чому цей різновид стратегії має загальнокорпоративне, а не конкурентне спрямування.

4. Залишилося не зрозумілим чому саме рис. 2.10 «Принципи стратегічного управління інноваційною активністю підприємств залізничного

транспорту» (стор. 152) знаходиться в межах другого розділу. Бажано цей рисунок перенести в перший розділ роботи, де окреслено теоретичні положення стратегічного управління інноваційною активністю підприємств залізничного транспорту.

5. Розкриваючи на рис. 3.5 (стор. 193) зміст і переваги моделей організації співробітництва компаній в сфері створення інновацій, слід було б на ньому деталізувати також напрямки інноваційної співпраці в межах виділених видів співробітництва.

Рецензент **Обруч Г. В.**, доктор економічних наук, доцент, Український державний університет залізничного транспорту, доцент кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. Вказуючи на стор. 56 рис. 1.13 на активізацію інтеграційних процесів у залізничній галузі слід було б конкретизувати як саме ці зміни вплинули на трансформацію системи управління інноваційною діяльністю підприємств залізничного транспорту.

2. Неабияке зацікавлення викликає представлений на стор. 97 рис. 1.35 підхід до управління інноваційною активністю підприємств залізничного транспорту на засадах масштабованості інновацій. Однак, не знайшли належного відображення практичні приклади застосування інструменту масштабування інновацій у світовій залізничній галузі.

3. Залишилося не зрозумілим чим саме обґрунтований вибір складових оцінювання інноваційного потенціалу підприємств залізничного транспорту, проведений у п. 2.1 дисертаційної роботи.

4. Розкриваючи в п. 2.3 дисертаційної роботи особливості формування механізму стратегічного управління інноваційною активністю підприємств залізничного транспорту слід було б детальніше зупинитися на визначенні потенційних учасників інноваційної екосистеми підприємств галузі.

5. Викликає науковий інтерес модель прийняття рішення щодо загальнокорпоративної інноваційної стратегії підприємствами залізничного

транспорту на засадах масштабування, яка розкрита на стор. 141, рис. 2.7. Однак, залишилося не зрозумілим яку саме стратегію масштабування автор рекомендує для впровадження на підприємствах залізничної галузі на сучасному етапі їх функціонування.

Голова спеціалізованої вченої ради **Токмакова І. В.**, доктор економічних наук, професор, Український державний університет залізничного транспорту, професор кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом, надала позитивний відгук без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Кузнецову Євгену Миколайовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Голова спеціалізованої
вченої ради

Ірина ТОКМАКОВА